

نوآوری در موشحات

(صفی الدین حلی)

www.ketab.ir

کیفیه اهوازیان

سرشناسه : اهوازیان، کیفیه، ۱۳۴۶ -
 عنوان قراردادی : دیوان . شرح
 عنوان و نام پدیدآور : نوآوری در موشحات/ کیفیه اهوازیان.
 مشخصات نشر : اهواز: مهزیار، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۱۳۸ ص.
 شابک : ۳۰۰۰۰ ریال: 978-600-6075-05-1
 یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.
 موضوع : صفی‌الدین حلّی، عبدالعزیز بن سرایا، ۶۷۷-۷۵۰ق. دیوان -- نقد و تفسیر
 موضوع : موشح -- تاریخ و نقد
 موضوع : شعر عربی -- قرن ۸ق. -- تاریخ و نقد
 موضوع : شعر عربی -- اندلس -- تاریخ و نقد
 شناسه افزوده : صفی‌الدین حلّی، عبدالعزیز بن سرایا، ۶۷۷-۷۵۰ق. دیوان. شرح
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ ۹۹۹/الف/PJAY۲۳۹۹
 رده بندی دیویی : ۸۹۲/۷۱۳۴
 شماره : ۳۳۸۰۷۲۱
 کتابشناسی ملی

نام کتاب: نوآوری در موشحات (صفی‌الدین حلّی)

نویسنده: کیفیه اهوازیان

ناشر: انتشارات مهزیار اهواز

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۰

لیتوگرافی / چاپ / صحافی : چاپ جنوب اهواز

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۰۷۵-۰۵-۱

قیمت: ۳۰۰۰ تومان

اهواز: انتشارات مهزیار (وابسته به کتابفروشی جعفری)

- خیابان شریعتی، خیابان وکیلی

تلفن: ۰۶۱۱-۲۲۲۳۲۲۵ فاکس: ۰۶۱۱-۲۲۱۶۳۳۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	
فصل اول: موشحات	
۱- غلبه عرب براندلس	۸
۲- جگونگی شعر پیش از ظهور موشحات	۸
۳- وجه تسمیه موشحات	۹
۴- اختراع موشحات	۱۰
۵- سبب اختراع موشحات	۱۳
۶- آثار موشحات در ادبیات معاصر	۱۴
۷- قالب موشحات	۱۵
۸- موضوع موشحات	۲۱
فصل دوم: نوآوری در موشحات مشرق زمین	
۱- اعلام الهدی	۲۴
۲- ليلة العز	۳۵
۳- الی معالیه ینتهی الکرم	۵۲
۴- وا طول خوفی	۶۲
۵- سلیل الملوک الکماة	۷۲
۶- ملک اضحک السیوف	۸۱
۷- عیشة راضیة	۹۳
۸- فی حمی الملک	۱۰۶
۹- حامل الهوی	۱۱۸
۱۰- کثیر الحسن قلیل الوفاء	۱۲۷
فهرست منابع و مآخذ	۱۳۵
فهرست اعلام	۱۳۷

موشح یکی از فنون زیبای شعر عربی است که به دلیل تعدّد وزن و قافیه در آن به یک قطعه موسیقی بیشتر شباهت دارد تا به یک قصیده شعری.

پیش از ظهور موشحات قالب شعر عربی قصیده بود که دارای وزن واحد و قافیه واحد بود. و انحراف از این قاعده اساسی، فقط در «رَجَز» روا بود که گاه هر بیت قافیه مستقلی داشت.

با رشد فرهنگی و اجتماعی اندلس و در نتیجه رفاه و آسایش ساکنین آن و برخورد میان دو فرهنگ شرق و غرب، شعرای متأخر اندلس به تجدید و ابداع در شعر پرداختند و اشعاری با قافیه‌های متعدد سرودند. که با گذشت زمان این اشعار به کمال خویش رسیدند، و به شکل موشحات ظاهر گشتند. موشحات از جهت اوزان و قافیه‌ها پدیده‌ای تازه در شعر عربی و شورشی علیه سبکهای متداول آن بود. و این‌گونه‌ی جدید از اشعار پس از گذشت سه قرن از بدایش آن در اندلس به مشرق زمین رسید و بر ادبیات معاصر تأثیر فراوان گذاشت که تأثیر آن را در الیاذة ترجمه سلیمان البستانی^۱ و همانطور در قصائد احمد شوقی^۲ و برخی قصاید ایلیا ابی ماضی^۳ و دیگر شعرای مهجر به خوبی آشکار و هویدا می‌باشد. و بنده در این مختصر کوشیده‌ام که به موشحات صفی‌الدین حلی که از سرایندگان صاحب سبک در این عرصه می‌باشد و در موشحات به ابداع و ابتکار پرداخته و به تغییر قافیه و تعداد ابیات و قفلهای آن همت گماشته، پردازم تا دریچه‌ای برای ورود به دنیای پر راز و رمز ادبیات معاصر عربی باشد.

۱ - سلیمان البستانی: ادیب، شاعر، دانشمند و سیاستمدار لبنانی که در سالهای (م ۱۹۲۵-۱۸۵۶) زندگی کرد.

۲ - احمد شوقی: (م ۱۹۳۲-۱۸۶۸) در قاهره به دنیا آمد و در آنجا به فراگیری علم پرداخت و در فرانسه رشته حقوق را به پایان رساند از مشهورترین شعرای مصر می‌باشد.

۳ - ایلیا ابی ماضی (م ۱۹۵۷-۱۸۸۹) متولد شهر میحدنة (بکفیا) می‌باشد که در نیویورک وفات یافت شاعری لبنانی از شعرای مهجر می‌باشد.